

показника ґрунтуються на розбіжностях між світовими цінами та субсидованими цінами на внутрішньому ринку.

Інформаційні джерела :

1. Dunai A. Challenges for the Agricultural sector in Central and Eastern Europe. Budapest : AGROINFORM Publishing House, 2014. 259 с.
2. Smit H. How can farmers in central and eastern Europe close yield gap with west? *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/sustainable-business/2015/jan/21/farmers-central-eastern-europe-grain-yield-gap> (дата звернення: 12.10.2018).
3. Agricultural reforms in Central and Eastern Europe. *Agricultural Economics*. 2000. №22. С. 37–54.
4. Petrick M., Weingarten P. The Role of Agriculture in Central and Eastern European Rural Development : Engine of Change or Social Buffer? Deutschland : IAMO, 2004. 413 с.
5. Аграрна політика країн ЄС. Україна в світовій економічній інтеграції. *Osvita*. URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/politolog/15052/> (дата звернення: 12.02.2019).

ВПЛИВ ДЕРЖАВИ НА ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ПРОДОВОЛЬСТВА

**Тимофєєва Т.С., здобувач вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет**

Місткість внутрішнього ринку є важливою потенційною конкурентною перевагою національної економіки України та його подальше розширення – ключовим чинником розвитку вітчизняного виробництва. Ефективність функціонування внутрішнього ринку сьогодні є детермінантою формування ендогенно орієнтованої моделі розвитку України. Витіснення продукції вітчизняного виробництва на внутрішньому ринку та зниження її

конкурентоспроможності на світових ринках не сприяє процесам довгострокового економічного зростання.

Вагоме місце в економічній структурі України посідає аграрний сектор, розвиток якого дозволить зміцнити економічну безпеку держави. У таких умовах визначальну роль у забезпеченні розвитку аграрного сектору має відіграти внутрішній ринок [1]. Ринкові регулятори достатньо ефективно оптимізують попит і пропозицію, постійно продукуючи можливості розширеного відтворення видів продукції, що користуються попитом, оцінюють місце галузі за умов зміни попиту на певні товари. Адже, моніторинг потреб дозволяє визначити, як слід скоротити виробництво, на чому сконцентрувати зусилля, щоб стимулювати науково-технічний прогрес. Ринковий механізм створює умови підвищення якості продукції через удосконалення системи «сировина – матеріали – засоби виробництва – продукція – продаж – споживання». Послідовний аналіз зазначених стадій дозволяє визначити «вузькі місця», і на цій підставі опрацювати пропозиції щодо їх усунення [2].

Складність процесу формування національного продовольчого ринку визначається необхідністю врахування чисельних чинників та умов, неоднозначних за змістом, характером та пріоритетами. Ігнорування хоча би одним із них, здебільшого призводить до негативних наслідків. Процес реформування виробничих відносин у продовольчому комплексі України, з одного боку, відбувається за тих же умов, що склалися в Україні у цілому, та під впливом специфічних перетворень форм власності та організаційних структур. Форма власності визначає цілі та взаємовідносини щодо розподілу результатів, а форма організації – рівень самостійності, організаційну структуру, виробниче спрямування та систему взаємодії працівників у процесі виробничо-комерційної діяльності. Специфіка реформування продовольчого комплексу України зумовлюється загальноекономічними та біокліматичними умовами [3].

В Україні надмірні надії поклалися на автоматичне ринкове саморегулювання. Зараз доцільно прийняти Закон України відносно системного наукового забезпечення зрушень у наступних аспектах: стратегічний – формування в Україні сучасного ринку продовольства; тактичний – визначення складу установ і підприємств, які здійснюють організацію та управління ринком, методів їх діяльності; організацію національного продовольчого ринку – створення установ персоніфікації продуктових ринків; формування складу операторів ринку; створення підприємств ринкової інфраструктури; організація установ продовольчого ринку – продуктові та галузеві об'єднання товаровиробників; інтегровані нестатутні об'єднання; біржі, гуртові ринки, торгові дома, аукціони, роздрібна торгівля; методичне забезпечення продовольчого ринку – координаційне узгодження управління; вертикальна виробнича та маркетингова інтеграція; надання послуг операторам продуктових ринків; методи та важелі державного регулювання ринку продовольства [2].

З метою персоніфікації ринків продовольства необхідні виробники сировини і переробні підприємства, галузеві об'єднання виробників (представники торгівлі, посередники, споживачі, держава), методи функціонування галузевих об'єднань – координаційно-узгоджувальне регулювання. Найдоцільнішим шляхом формування і використання операторів продуктового ринку є біполяризація, що досягається методами вертикальної виробничої та маркетингової інтеграції, за якої оператор з боку пропозиції виступає як один інтегрований виробник, а з боку попиту – як кінцевий споживач. Це переміщує конкуренцію у зону оцінок кінцевого споживача, який і визначає міру відповідності якості та цін пропонованих товарів його вимогам [4]. Ринок стає ринком споживача, а не виробника чи посередника, що надає ринковим відносинам реальної соціальної орієнтації. Ринкова інфраструктура є ареною безпосередніх контактів операторів національного продовольчого ринку, що сприяє підвищенню об'єктивності

ринкових цін. Умови та чинники формування національного продовольчого ринку України об'єктивно визначають і його структуру.

Інформаційні джерела :

1. Басюркіна Н.Й. Продовольча безпека як системна характеристика функціонування агропромислового сектору економіки. *Економіка харчової промисловості*. 2011. № 2. С. 5-10.
2. Сурай І. Поняття державного управління аграрним сектором економіки України. *Збірник наукових праць НАДУ*. 2003. Вип. 2. С. 259–270.
3. Трегобчук В.М. Продовольча безпека в контексті національної безпеки держави. Київ : ІЕ НАНУ, 2006. 387 с.
4. Ухачевич Я.К. Роль держави у забезпеченні конкурентоспроможності продукції. *Економіка України*. 1999. № 8. С. 82–83.

РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІОРИТЕТІВ РЕГІОНАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Федосєєва Г.С., канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

Стан соціально-економічного розвитку аграрного сектору та сільських територій в регіоні визначається ефективністю вирішення економічних, соціальних, екологічних, демографічних проблем в сільській місцевості, на окремих сільськогосподарських підприємствах. Дуже часто основою розв'язання зазначених проблем є реалізована регіональна соціально-економічна політика.

Наразі в Україні відсутній єдиний підхід до подолання основних проблем сільського розвитку. В існуючих нормативно-правових документах окреслено в основному різні напрями діяльності уряду щодо покращення соціально-економічної ситуації на селі. Крім того, у всіх них акцент робиться скоріше на вирішення економічних проблем, з мінімальним врахуванням